Avifauna de les roques costaneres

Autor:
Data de publicació: 27-07-2026

L'avifauna de roques costaneres inclou el conjunt d'espècies d'ocells que habiten, s'alimenten o niuen en l'entorn costaner, especialment en penya-segats, parets rocoses, roques o fins i tot en esculleres artificials de ports, en zones intermareals de la costa mediterrània. Aquestes roques presenten nombroses cornises naturals que serveixen com a llocs de nidificació per a colònies d'aus marines i limícoles al litoral català, de manera similar als penya-segats d'ocells descrits en ecosistemes de l'Atlàntic Nord i l'Àrtic

Avifauna de les roques costaneres

Taxonomia

[dades d'edició a Wikidata]

L'avifauna de roques costaneres inclou el conjunt d'espècies d'ocells que habiten, s'alimenten o niuen en l'entorn costaner, especialment en penya-segats, parets rocoses, roques o fins i tot en esculleres artificials de ports, en zones intermareals de la costa mediterrània. Aquestes roques presenten nombroses cornises naturals que serveixen com a llocs de nidificació per a colònies d'aus marines i limícoles al litoral català, de manera similar als penya-segats d'ocells descrits en ecosistemes de l'Atlàntic Nord i l'Àrtic.[1]

Els ocells que utilitzen aquests penya-segats com a zones de cria sovint formen colònies denses, amb variacions en el nombre de parelles reproductores segons la disponibilitat d'aliment i les condicions ambientals. A la costa mediterrània, aquestes comunitats inclouen espècies com la gavina d'Audouin, la balina baleana, la pardela mediterrània, la corbara i el petrel de tempesta europeu. Aquests ocells tenen adaptacions morfològiques i ecològiques que els permeten explotar recursos marins i sobreviure en entorns exposats al vent, la salinitat i la dinàmica de les onades. [1]

Índex

Tipus d'hàbitat

Dic del port de Portland.

Els principals hàbitats de l'avifauna costanera són:

Penya-segats costaners
Illots i roques marines
Platges i sistemes de dunes
Zones intermareals i plataformes rocoses
Zones humides costaneres associades

Característiques ecològiques

Les aus costaneres mostren diversos trets comuns:

Dependència de l'entorn marí per alimentar-se (peixos, cefalòpodes, crustacis). [2]
Niant en penya-segats i roques, que ofereixen refugi dels depredadors terrestres.
Alta sensibilitat a les alteracions humanes (turisme, navegació, escalada).
Moviments estacionals i migracions de llarga distància.

Espècies representatives de la Mediterrània

Albatros (família Diomedeidae) planejant sobre l'oceà.
Entre les espècies més característiques de la costa mediterrània hi ha:

Gavina d'Audouin (*Ichthyaetus audouinii*)[3]
Balear balear (*Puffinus mauretanicus*) — críticament amenaçat segons la UICN. [4]
Pardela mediterrània (*Puffinus yelkouan*)
Baldriga cendrosa (*Calonectris diomedea*)
Peluda (*Gulosus aristotelis)*)
Petrel de tempesta europeu (*Hydrobates pelagicus*)
Xatrac comú (*Sterna hirundo*)
Merla blava (*Monticola solitarius*) als penya-segats mediterranis

Amenaces

Les principals amenaces per a les aus costaneres són:

Alteració humana a les zones de niu. [5]
Urbanització costanera i pèrdua d'hàbitat.
Contaminació marina (plàstics, hidrocarburs).
Pesca accidental i captures no desitjades.
Depredació per espècies invasores (rates, gats) als illots.
Efectes del canvi climàtic sobre la disponibilitat d'aliments.

Emmagatzematge

La protecció de l'aus costanera s'articula a través de:

Àrees de Protecció Especial per a Ocells (SPA) dins de la Xarxa Natura 2000.

Directiva d'Aus (2009/147/CE) i Directiva d'Hàbitats (92/43/CEE).
Projectes LIFE dedicats a la conservació dels ocells marins mediterranis.
Regulació de l'accés als penya-segats i zones de nidificació.
Control d'espècies invasores en illots i afloraments rocosos. [6]

Vegeu també

Aus marines
Zona costanera
Penya-segat
Gavina d'Audouin
Gallina de les Balears
Shag
Ecosistema costaner

Referències

BirdLife International (2021). Conservació d'aus marines al Mediterrani. Sèrie Tècnica BirdLife.
Croxall, J. et al. (2012). Estat de conservació de les aus marines, amenaces i accions prioritàries. BirdLife International.
Arcos, J.M. (2009). Ecologia i conservació d'aus marines al Mediterrani. SEO/BirdLife.
IUCN (2020). Puffinus mauretanicus: Avaluació de la Llista Vermella.
Projecte LIFE Seabird (2018). Conservació d'aus marines mediterrànies que niuen als penya-segats.
MedPAN (2017). Gestió de penya-segats costaners mediterranis i colònies d'aus marines.

Bibliografia

Arcos, J.M. (2009). Ecologia i conservació d'aus marines al Mediterrani. SEO/BirdLife.
Croxall, J. et al. (2012). Estat de conservació de les aus marines, amenaces i accions prioritàries. BirdLife International.
MedPAN (2017). Gestió de penya-segats costaners mediterranis i colònies d'aus marines.
BirdLife International (2021). Conservació d'aus marines al Mediterrani.
IUCN (2020). Puffinus mauretanicus: Avaluació de la Llista Vermella.